

31.08.2026
KSL/50/03.01.00/2023

Pyhäjärven kaupunki
hallinto.kirjaamo@pyhajarvi.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 11.6.2025, Hallakallion tuulivoimaosayleiskaava

LAUSUNTO: HALLAKALLION TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVA, EHDOTUSVAIHEEN AINEISTO, PYHÄJÄRVI

Pyhäjärven kaupunki on pyytänyt Keski-Suomen liiton lausuntoa Hallakallion tuulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotusvaiheen aineistosta.

Pyhäjärven ja Pihtiputaan rajalle sijoittuvan suunnittelualueen pinta-ala on noin 2 646 hehtaaria. Osayleiskaavalla on tarkoitus mahdollistaa enintään 22 tuulivoimalan tuulivoima-alue. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä.

Osayleiskaavaluonnoksen jälkeen keskeisimmät muutokset kaavaratkaisuun ovat olleet voimaloiden määrän vähentäminen yhdellä, voimaloiden kokonaiskorkeuden pienentäminen kymmenellä metrillä sekä viiden voimalan osalta merkinnän muuttaminen niin, että voimaloiden toteuttamiseksi kaava-alueelle on asennettava voimaloiden pysäytysjärjestelmä. Lisäksi on tehty pienempiä muutoksia voimaloiden sijaintiin ja kaava-alueen rajauksiin.

Keski-Suomen maakuntakaava ja Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on asianmukaisesti tuotu esiin kaava-aineistossa. Kaavaselostuksen kohdassa 9.3.1 on todettu, ettei osayleiskaavan toteuttaminen aiheuta ristiriitaa suhteessa Keski-Suomen maakuntakaavan ja maakuntakaavan 2040 sisältöön. Kyseisessä kohdassa johtopäätöstä ei ole perusteltu.

Keski-Suomen liitto katsoo, että kaavaprosessin aikana kaavaratkaisu on kehittynyt hyvään suuntaan. Yhä edelleen kaavaratkaisuun liittyy kuitenkin erityisesti merkittäviä maisemavaikutuksia.

Vaikutusten arvioinnin mukaan Hallakallion tuulivoimaosayleiskaavan vaikutus valtakunnallisesti arvokkaaseen Pihtiputaan pika-asutusmaiseman Kortteisen osa-alueeseen on suuri kielteinen. Suuria kielteisiä vaikutuksia on tunnistettu myös lähivaikutusalueen asuinympäristöjen, luontokohteiden ja virkistysreittien ja -kohteiden maisemiin. Yhteisvaikutusten arvioinnin mukaan pika-asutusmaisemien osa-alueille Kortteinen ja Ylä-Liitonjoki kohdistuu maiseman muutosta Hallakallion hankkeen lisäksi Keski-Suomen maakuntakaavassa 2040 osoitetuista Leppäkankaan ja Uusimon tuulivoima-alueista sekä Leppämäen tuulivoimahankkeesta. Näiden yhdessä muodostamaa maisemavaikutusta voidaan arvioinnin mukaan pitää suurena kielteisenä. Huomioiden maisemallisten vaikutusten suuruus, Hallakallion tuulivoimaosayleiskaavaehdotukseen tehtyjä lievennystoimia on pidettävä varsin pieninä.

Linnustovaikutuksiin liittyen kaavaratkaisussa esitetään kamera-avusteista pysäytysjärjestelmää, joka kaava-aineiston mukaan vähentäisi törmäysherkinpien suurikokoisten lajien, erityisesti maakotkan ja mehiläishaukan törmäysriskiä.

Pysäytysjärjestelmän myötä törmäysvaikutus arvioidaan enintään kohtalaiseksi kielteiseksi.

Keski-Suomen liitto ei ole tutustunut salassa pidettäviin aineistoihin ja korostaa luonnonsuojeluviranomaisten näkemyksiä arvioitaessa maakotkaan liittyvien vaikutusten arviointien riittävyttä ja johtopäätösten huomioimista kaavaratkaisussa.

Keski-Suomen liitto kuitenkin edelleen huomauttaa, että Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 Natura-arvioinnin yhteydessä toteutetussa vyöhyketarkastelussa Hallakallion tuulivoima-alue sijoittui alueelle, joka on Natura-alueiden suojeluperustelajien (metsäpeura ja uhanalainen salassa pidettävä laji) perusteella herkkä alue, jossa on erityisesti huomioitava tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset.

Tuulivoimaosayleiskaavan sijoituessa aivan kuntarajalle tulee kaavaprosessin yhteydessä kiinnittää erityistä huomiota naapurikunnan ja sen asukkaiden kuulemiseen. Voimalasijoittelun osalta Keski-Suomen liitto toteaa, että liiton näkemyksen mukaan lähtökohtaisesti tuulivoimaosayleiskaava-alueen tulisi kattaa kokonaisuudessaan laskennallinen 40dB:n melualue. Kaava-aineiston mukaan Pihtiputaan kunnan kuuleminen on toteutettu asianmukaisesti.

Keski-Suomen liitto ei muilta osin ota kantaa kaavan ehdotusvaiheen aineistoon.

Lausunnon on valmisteellut aluekehitysasiantuntija Valtteri Paakki,
valtteri.paakki@keskisuomi.fi, 040 525 6059

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.